

INVENTERING AV MINDRE HACKSPETT I UMEÄLVENS NEDRE DALGÅNG 2017

Text och foto: Christer Olsson, Fågelperspektiv

INLEDNING

Den mindre hackspetten hittas i Västerbotten i första hand i alskogsdominerade strandområden längs större rinnande vattendrag och vid djupt inskurna havsvikar. Landskapet Västerbottens samlade population av arten uppskattades 2012 till 220 par. Den svenska stammen som helhet anses minska långsamt och uppskattades till ca 7 000 par samma år. Mindre hackspetten återfinns på Rödlistan i kategorin ”nära hotad”.

Fakta från Artdatabanken visar att ortstroheten är mycket hög och att det krävs cirka 40 hektar lövdominerad skog inom ett område som totalt omfattar upp till 200 hektar för att arten långsiktigt ska kunna hålla sig kvar. Generationstiden för den mindre hackspetten ligger på fem år. Vidare berättar fakta från Artdatabanken att arten missgynnas av gallring i löv- och blandskog om lövträd tas bort, samt att dränering och avverkning av al- och björkkärr och borttagande av murkna träd är till men för denna spett. Fakta från denna källa berättar också att olika trädslag är som mest värdefulla under olika år, vilket innebär att de gynnsammaste reviren hyser en mosaik av olika slags lövträd.

Den mindre hackspetten är den svenska fågel som är den bästa **indikatorarten** för ekologiskt värdefulla och allmänt sett artrika gråalsdominerade strandskogar och sk alluviala lövskogar – lövskogar som periodvis är översvämmade. En överväldigande majoritet av alla bofynd i Västerbotten av mindre hackspett är gjorda i grova högstubbar av döda eller döende gråalar. Flera av de lövskogsområden som ingår i denna inventering är periodvis översvämmade.

Längs många avsnitt av Umeälvens dalgång har lövskogar i senare decenniers allt mindre intensivt brukade jordbruksmarker fått breda ut sig tämligen fritt, vilket onekligen gynnat den mindre hackspetten. Älvsälarna utnyttjades fram till 1950/60-talet på många håll för kreatursbeten och äldre foton visar hur mycket mer öppna de strandnära markerna var på många håll från Brattby nedströms till Böle och Gran fram till 1900-talets mitt och även någon tid därefter. Av detta kan förstås varför den mindre hackspetten numer trivs sällsynt bra i strandnära områden längs Umeälvens nedre lopp och varför den valts ut som symbolfågel för den miljö som står att finna här. Detta är nu tredje gången som arten följs upp inom ett väl avgränsat område inom Umeå kommun. Precis samma sträckning längs Umeälvens nedre lopp inventerades 2007, 2012 och 2017; från Vännäsby till utloppet vid Obbola/Holmsund. Längs denna sträcka har alla älvnära lövskogsmiljöer genomsökts. Därtill har ett fåtal områden som ligger några kilometer från själva älvdalgången valts ut på grund av sin lövträdsrikedom och inventerats alla de tre åren. Inventeringsområdet mäter totalt 1 430 hektar av mer eller mindre optimala miljöer för mindre hackspett. Allt inventeringsarbete och skrivandet av denna rapport har utförts av undertecknad.

Christer Olsson, Fågelperspektiv

Umeå 8 juni 2017

Omslagsfoto: Hona av mindre hackspett födosökande i en gråal.

INVENTERINGSMETODIK

Den lämpligaste perioden för inventering av den mindre hackspetten infaller i Västerbottens kustland under perioden slutet av mars till i mitten av maj. I varierande frekvens trummar och ropar då både hanne och hona i det häckande paret inom sina revir, främst under de tidiga morgontimmarna. De visar då tydliga instinkter att försvara sitt revir mot artfränder och svarar i olika hög grad på inspelade trumningar och rop av den egna arten. Inventeringen 2017 utfördes under 17 morgnar från 27 mars – 24 maj inom det 1 430 hektar stora inventeringsområdet, med en tyngdpunkten av insatserna förlagd till perioden 27 mars – 10 april.

Att med en MP3-spelare under denna tid systematiskt stanna med jämna mellanrum och spela upp dess trummade läten har visat sig vara den överlägset bästa metoden för att finna den mindre hackspettens häckningsrevir. Under övriga delar av året är den som regel tämligen diskret till sitt väsen och kan vara svårfunnen, eftersom den låter tämligen sällan och hackandena med den för hackspettar klena näbben hörs bara en kort sträcka. Det har visat sig att tätortsnära levande mindre hackspettar förvånansvärt ofta helt undgår uppmärksamhet från ornitologer, om eftersöket inte skett med hjälpmedel och under optimal tid på året. Idag finns utmärkta inspelningar av mindre hackspettens läten att ladda ned. Den variant som använts i denna inventering är en ljudslinga som är 1:01 minuter lång och hyser sekvenser av en hannes trumningar. Med hjälp av en högtalare har uppspelning av dessa läten kunnat höras tydligt på upp till 200-300 meters håll under morgnar med endast ringa blåst. Av denna anledning har vandringarna genom de här inventerade områdena avstannat var 200:e meter för att vara på den säkra sidan att ljudet ska nå fram. Därefter har den ljudsekvens som beskrivs ovan spelats upp, vilket följts av ett mycket koncentrerat lyssnande.

Emellanåt svarar den mindre hackspetten endast svagt på uppspelade läten, som om den anar att ingen artfrände rimligen borde finnas i deras närhet, men för att vara på den säkra sidan kan de ändå svara med ett diskret lockläte eller en knappt hörbar trumvirvel. Detta tycks i första hand gälla i de revir där arten funnits i många år och där den är väletablerad. Andra individer är trögare och svarar först efter tre eller fler uppspelade sekvenser, alternativt att de svarar sent för att de suttit långt borta och det tagit en stund för dem innan de kunnat lokalisera ljudkällan. Därför har alltid minst tre sekvenser spelats upp, med lyssningspauser emellan, om inget svar erhållits inom en för arten lämplig biotop där det funnits anledning att misstänka att den mindre hackspetten kan hålla revir.

Vissa av de här presenterade reviren är tämligen stora varför det ibland kan vara så olyckligt att inventeraren och den mindre hackspetten inte råkar befinna sig i samma delområde samtidigt, utan råkat ovetande passera varandra under förflyttning. Därför har upp till fem besök gjorts i de revir där det funnits starka misstankar om att arten borde hålla sig kvar. Detta gäller främst inom de revir där de veterligen funnits i flera års, kanske decenniers, tid. Först därefter har jag kunnat känna mig tämligen övertygad om att arten verkligen försvunnit från området ifråga.

Det är av stor vikt att inventera mindre hackspett vid lämplig väderlek. Det bör absolut inte vara snöfall, en vind som överstiger 5 m/s, eller vara kallare än fem minusgrader en lämplig inventeringsmorgon. Tidiga vårar är trumningsfrekvensen hos den mindre hackspetten hög redan från slutet av mars, medan man under sena vårar kan höra dem trumma ända in i början av juni.

Våren 2017 var temperaturen över det normala för årstiden från sista veckan i mars och cirka två veckor framåt, vilket ledde till rikligt inventerande. Detta följdes av en period från mitten av april och en månad framåt då kalla vindar från nordsektorn, ideliga bakslag på våren med snöfall och temperaturer ofta långt under det normala, avlöste varandra. Under denna period gick våren från att ha varit tidigare än normalt till att bli klart senare än brukligt, vilket försköt häckningscykeln hos många fågelarter 2017. Vädret under vad som borde ha varit inventeringsperiodens huvudsakliga tyngdpunkt var därför idealiskt endast under ett fåtal morgnar.

De avgränsningar av reviren som gjorts får mer ses som sannolika gränser än verkligt belagda sådana. Det är nämligen extremt tidskrävande att följa varje hackspett under dess dagliga födosök, plötsligt gör de långa flygturer bort till en avlägsen dunge, där det tar lång tid att återfinna dem, varför ingen större mängd tid lagts på detta. Däremot är artens miljökrav väl kända. Utifrån denna premiss och det aktuella revirets trädstruktur och åldersfördelning har de här angivna gränserna satts. Inom några av områdena har jag därtill exkurerat flitigt i upp till 45 års tid, varför erfarenheter från många års möten med mindre hackspettar i dessa områden har spelat in vid gränsdragningen.

Det utmärkta hjälpmedlet Artportalen på internet har varit till god hjälp då det gällt att göra en mer komplett fyndbild av den mindre hackspettens olika revir, varför en tacksamhetens tanke riktas mot denna källa som hyser så mycket lagrad information om vårt fågelliv.

Mindre hackspetten har sedan många år revir vid Arboretum Norr vid Baggböle herrgård.

RESULTAT

Eftersom inventeringsmetoden och inventeringsområdena varit desamma under 2007, 2012 och 2017 års inventeringar, samt därtill utförts av samma person, kan man på goda grunder anse att resultaten från de tre åren är direkt jämförbara. Lägg därtill att inventeringsperioden och insatsen varit ungefär densamma de tre vårarna. Vi kan konstatera att följande antal revir har återfunnits: 22 (2007), 23 (2012) samt 21 (2017). Som synes marginella förändringar mellan de tre åren, utan någon tydlig trend. Resultatet visar att man kan anse att den mindre hackspetten gott och väl håller ställningarna längs Umeälvens dalgång, från Vännäsby till utloppet vid Holmsund, med små och kanske endast slumpartade förändringar i utbredning under den gångna tioårsperioden.

PRESENTATION AV DE OLIKA REVIREN

1 Gimonäs lövsumpskog yta: 17,5 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hanne framlockad i N delen av området 25.4

Fynd under 2012 års inventering: En trummmande hanne nära fritidshuset i den södra delen av området 20.4. Inga övriga fynd i Artportalen finns från 2012.

Fynd under 2007 års inventering: Inga. Inte heller hittas några fynd i Artportalen från 2007.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Större hackspett, ett lockande ex 3.4.

Biotop: Det som är kvar av Gimonäs en gång så stora och ställvis kärrika sumplövskog består idag mest av ganska torrt växande gråal och sälk, med inslag av björk. Ett fuktigt parti av alkärrskaraktär finns kvar, och alltså står en hel del död lövved att finna här.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid åtminstone sedan 1977.

Framtid: På de en gång kalavverkade norra delarna av det som en gång var en viktig del av Gimonäs lövsumpskog har inte minst gråal börjat spira friskt. Här kan vi förvänta oss framtida hackspettmiljöer inom några decennier om den fria utvecklingen får fortskrida.

Reviret Gimonäs lövsumpskog hittas inom blåmarkerat område.

2 Söder Obbola linerboard yta: 69,2 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hanne framlockad i lövskogen söder om Obbolafabriken 7.4. Inga fynd hittas i Artportalen från våren 2017.

Fynd under 2012 års inventering: En trummmande hanne drog runt i området 25.4. I Artportalen hittas våren 2012 sex fynd av ett ex (både hanne och hona sedda vid olika tillfällen): 26.4-25.5.

Fynd under 2007 års inventering: Ett trummmande par 24.4 samt en hanne 17.5. I Artportalen hittas ett fynd av ett ex i Obbola samhälle 15.5.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Inga.

Biotop: Detta revir består främst av en större, fuktigt växande lövskogsdunge omedelbart söder om Obbola linerboards fabrik. Detta område tillhör denna fabrik och lövskogen har här fått utvecklas fritt under en lång tid. Här hittas främst säl, gråal, björk och hägg, med gott om träd i grova dimensioner. Andelen död lövved är hög. Reviret utgörs därutöver av ett flertal isolerade lövskogsdungar som ligger insprängda bland bebyggelsen i Obbola samhälle. Även här hittas gott om grova och döende lövträd, inte minst i form av gråal. En gallring har våren 2017 nyligen gjorts i en av de för mindre hackspetten mest värdefulla, äldre lövdungarna rakt söder om fabriken.

Inom blå markering hittas reviret Söder Obbola Linerboard.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 2005.

Framtid: Det största hotet för den mindre hackspettens del inom detta revir torde vara en eventuell framtida gallring bland döda och döende lövträd i de tätortsnära öarna av lövskog i form av vad som populärt brukar kallas "uppsnyggning och rensning av ovårdad lövskog". Sådana åtgärder är ett generellt hot i vårt land mot den mindre hackspetten. Förhoppningsvis kommer ingen ytterligare gallring att ske i lövskogen söder om Obbolafabriken.

3 Stora Tuvan yta: 57,3 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hane ropade spontant i en björk vid huset på Stora Tuvan 31.3. I Artportalen finns fynd av ett ex 3.5 respektive 20.5 på Stora Tuvan under våren 2017.

Fynd under 2012 års inventering: En trummande hane nära fågeltornet 15.4 och en hane trummande vid hängbrons fäste på ön 4.5. I Artportalen hittas fynd av ett par på Stora Tuvan 27.5.

Fynd under 2007 års inventering: Ett revirhävdande par 8.4. I Artportalen finns fynd vid Väderhällan 3-9.5. De var troligen från Stora Tuvan. Därtill finns i Artportalen fynd av ett par 24.3-31.5.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Större hackspett: Ett häckande par 2017.

Inom blå markering hittas reviret Stora Tuvan.

Biotop: Denna ö hyser stora partier där skogen fått utvecklas mestadels helt fritt efter det att ön via landhöjningen steg ovan vattenytan för ett par hundra år sedan. Mängden sumpigt växande lövskog, med stort inslag av död och döende ved, har tyvärr minskat påtagligt sedan inventeringen 2012, eftersom granen brett ut sig över stora arealer, främst på öns mellersta delar. Sälg, jolster, björk och gråal dominerar skogsbilden i öns perifera delar. En av få kända faktorer som påverkat Stora Tuvans skogar är att ön nyttjades tidvis som bete för K4:s hästar under tidigt 1900-tal.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1965. Senast år 1997 häckade två par mindre hackspett på Stora Tuvan. På denna ö skedde den senast kända häckningen av vittryggig hackspett i Västerbotten (1995).

Framtid: Här föreligger inga tänkbara hot eftersom ön är naturreservat, förutom en av naturliga processer fortgående ökad dominans av granen, på lövträdens bekostnad. Dock tillväxer ön kontinuerligt i yta på grund av landhöjningen, där lövträden helt och hållet utgör pionjärträden.

4 Västerbacken yta: 16,6 ha

Fynd under 2017 års inventering: Ett par ropande och trummande i lönnarna framför Västerbackens kursgård 5.4. Inga övriga fynd finns i Artportalen från våren 2017.

Inom blå markering hittas reviret Västerbacken.

Platsen är tidigare okänd som lokal för mindre hackspett!

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Större hackspett :1 par 5.4.

Biotop: Här hittas en rik variation av äldre lövträd inom ett relativt begränsat område! Runt kursgården hittas lite äldre lönnar, därtill finns väl spridda grövre björkar, aspar, popplar och en del gråal. På Holmsunds kyrkogård finns rikligt med äldre björkar.

Historik: Både Umeå uthamn och området kring Holmsunds elcentral har hyst arten under åtminstone några av de senaste 20 åren – dock ej samtidigt. De tidigare så rika gråalsbestånden med gott om döda träd är så gott som borta i dessa två områden numer, varför det är fullt möjligt att det är mindre hackspettar därifrån som idag återfinns vid Västerbacken.

Framtid: Arten torde här gå en ljus framtid till mötes, med redan idag en intressant variation av äldre lövträd, lägg därtill flera bestånd av uppväxande sälk och asp. Inga yttre hot kan i dagsläget anas mot de äldre lövträden i området.

5 Flisbergsgrundet yta: 23,5 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hona trummade spontant i en död gråal mitt på västra delen av Flisbergsgrundet 28.3. Inga övriga fynd hittas i Artportalen från våren 2017.

Fynd under 2012 års inventering: En trummande hane på öns norra del 15.3 samt 13.4. Från Artportalen hittas inga övriga fynd från våren 2012.

Fynd under 2007 års inventering: Inga. Inte heller i Artportalen hittas några fynd från våren 2007.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Större hackspett: Ett trummande ex 28.3.

Inom blå markering hittas reviret Flisbergsgrundet.

Biotop: Om skogspartierna på Stora Tuvan varit till största delen helt opåverkade av skogligt omdanande krafter utanför de naturliga processerna, måste man säga att detta i ännu högre grad gäller för Flisbergsgrundet. Denna ö tar man sig till endast med egen båt och så vitt är känt har här aldrig förekommit reguljärt bete. Någon form av skogsbruk har därtill veterligen aldrig förekommit på denna ö. Tidigare har lövsumpskog med främst gråal, sälk och jolster dominerar starkt. De senaste fem åren har spirande granplantor brett ut sig över hela ön på ett för den mindre hackspetten oroande sätt.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1986. **9.**

Framtid: Ön är, förutom kring de få sommarstugorna på öns NV del, naturreservat. Stugägarna tycks helt respektera detta skydd, varför ingen påverkan på reservatsskogen kunnat ses. Dock är den kraftiga invandringen av gran på denna ö ett stort orosmoment. Røjning bör snarast ske om arten på sikt ska kunna finnas kvar i detta mångåriga revir.

6 Myrsand yta: 43,8 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hona igånglockad på Myrsand, nära älven 7.4. Den började sedan trumma och locka i en gråal. Inga övriga fynd hittas i Artportalen från våren 2017.

Fynd under 2012 års inventering: Ett trummande par nära älvstranden 14.4. I Artportalen hittas inga övriga fynd 2012 ifrån detta område.

Fynd under 2007 års inventering: Inga. Inte heller i Artportalen hittas några fynd från detta område avseende våren 2007.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Ett par spillkråka häckar liksom tidigare år vid Hällastrand. Ett par större hackspett noterades 7.4.

Inom blå markering återfinns reviret Myrsand.

Biotop: Inom detta revir återfinns dels strandlövskog i form av gråal, björk och sälg längs Umeälven, främst i direkt anslutning till Umeå flygplats, men även i form av sedan decennier igenväxande före detta åkermark som fått utvecklas fritt, med endast mindre gallringar utförda sedan 1970-talet. Björk- och gråalsinslaget är påtagligt och andelen död lövved ökar för varje år inom detta revir.

Historik: Området och dess närhet är känt för att hysa mindre hackspett under häckningstid åtminstone sedan 1973.

Framtid: I samband med expansionen av Umeå flygplats röjdes delar av den fina strandlövskogen bort i områdets norra delar, men detta har gott och väl kompenseras av den stora yta av igenväxande åkermark där lövträden fritt expanderat och kunnat utvecklas i för hackspettar positiv riktning. Det är fullt möjligt att flygplatsen ytterligare kommer att utöka sitt territorium, men så länge lövskogen söder därom inte rörs torde den mindre hackspetten i dessa ytor ha ett högklassigt revir för lång tid framåt.

7 Ängsbacka yta: 130 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hanne framlockad inom Ängsbacka lövskogsreservat 11.5. Inga övriga fynd hittas i Artportalen från våren 2017.

Inom blå markering hittas reviret Ängsbacka. Detta är det till ytan största av reviren inom inventerat område.

Fynd under 2012 års inventering: En lockande hanne sågs centralt i området 4.5. I Artportalen hittas inga övriga fynd från detta område våren 2012.

Fynd under 2007 års inventering: Inga. Inte heller från Artportalen hittas några fynd från detta område under våren 2007.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Ett par större hackspett 29.3 respektive 11.5.

Biotop: Den före detta åkermarken i Ängsbacka har sedan åtminstone slutet av 1960-talet legat för fåfot nästan helt och hållet, vilket lett till en beskogning av i första hand björk, men ställvis även av gråal, asp och sälg i grövre dimensioner. Den så kallade Svämsjön, centralt belägen i området, var en om våren vattenfylld våtmark där rastande änder hade en av sina viktigaste förekomster inom Umeälvens delta och slätter, fram till dess att den dikades ut 1972. Dock är marken trots de stora krondikena genom området till stora delar alltså så pass vattensjuk under våren och försommaren att lövskogen har liten konkurrens av barrträd. Tidigare skedde ett årligt, måttligt uttag av björkved inom Ängsbackas lövskogar, men detta tycks i stort sett ha upphört under senare år. Sedan flera år är delar av detta intressanta hackspettområde naturreservat, där man inom den södra delen i naturvårdssyfte ringbarkat de flesta granarna, för hackspettarnas fromma. Något som fått positiva effekter!

Historik: Lövskogspartierna inom områdets norra delar är kända för att hysa mindre hackspetten under häckningstid sedan åtminstone 1978.

Framtid: Delar av Ängsbackas lövslyområden, vilka med tiden utvecklats till allt grövre lövskogar, omvandlades under slutet av 1970-talet till barrträdsplanteringar, men i övrigt har inga större ingrepp skett i dessa områden sedan dess. I och med inrättandet av Umedeltats reservat har en viktig del av Ängsbackas lövskogar fått ett mycket gott skydd. Detta är numer Umeå kommuns allra viktigaste och största sammanhängande område för lövskogsälskande hackspettar!

8 Södra Ön/Öst-Teg yta: 13,4 ha

Fynd under 2017 års inventering: En ropande hane på Ön, strax S om Kolbäcksbron, 24.5. I Artportalen hittas fynd från våren 2017 inom detta revir av 1 ex 15.4 på S delen av Ön respektive 22.5. En hane ropade och trummade först på Öns västra del strax N om Kolbäcksbron 4.6. Därefter flög den över älven till skogspartiet strax söder om Kolbäcksbron på Tegssidan och fortsatte där att trumma och ropa.

Mindre hackspett har veterligen inte noterats inom detta revir sedan början av 1980-talet!

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Ett par större hackspett hade bo i en grov, död björk på Tegssidan inom reviret detta år.

Biotop: På Ön, söder om Kolbäcksbron, hittas en gråalsdominerad lövskog med gott om död ved. Även sälg och ställvis asp och björk förekommer i för den mindre hackspetten intressanta bestånd. Strax norr om Kolbäcksbron hittas på Öns västra delar en blandskogsdunge med inslag av grövre lövträd som björk och gråal. På Tegssidan återfinns blandskogsdungar med gott om grövre gråal, björk, poppel och sälg, samt några lönnar. Detta är minnen från de trädgårdar som hörde till de hus som jämnades med marken i samband med flygplatsens expansion för flera decennier sedan.

Historik: Mindre hackspetten hade här ett revir från början av 1970-talet och ett årtionde framåt i lövskogsdungarna på södra delen av Ön. Eftersom området är relativt välbesökt av ornitologer är det ganska troligt att arten verkligen har saknats fram till helt nyligt. Numer har dock lövskogsdungarna på södra Ön nått en sådan ålder att de är verkligt attraktiva för mindre hackspett. I samband med att de delar som ligger på Tegssidan av älven i reviret avfolkades och började växa igen, skapades här lämpliga biotoper på naturlig väg.

Framtid: Tyvärr kommer de delar av reviret som ligger på södra delen av Ön sannolikt att exploateras mycket snart, detaljplanen för detta område har nämligen vunnit laga kraft. Det är inte troligt att de delar som därefter återstår av detta revir kommer att vara tillräckliga för att framgent kunna hysa mindre hackspett.

Inom blå markering hittas reviret Södra Ön/Öst-Teg.

9 Norra Ön/Öst-Teg yta: 45,4 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hane trummade spontant på elstolpe i kraftledningsgatan på NV delen av Ön 10.4. På Artportalen hittas följande fynd från detta revir (på N Ön om inte annat anges): En hane 8.4, 1 hane 21.4 sedd både på NV Ön och på Tegssidan av reviret, 1 par 24.4, 1 hane 8.5 på Tegssidan av reviret, 1 par 12.5 först på N delen av Ön, sedan på Tegssidan av reviret, 1 hane 21.5, 1 par 22.5 samt en hane 4.6.

Eftersök under 2012 års inventering: Resultatlöst 24.4, 25.4, 1.5 samt 4.5. I Artportalen hittas inga fynd från detta revir våren 2012.

Fynd under 2007 års inventering: En hona sågs vid brukshundklubbens lokal på Ön 10.4. En hane trummade i lövdunge vid älvstranden, Öst-Teg, 16.4. I Artportalen hittas inga övriga fynd från detta revir våren 2007.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Ett par större hackspett häckade i en asp i S delen av detta revir 2017, ett annat par häckade i en död björk nära brukshundklubbens lokaler.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1995.

Biotop: På norra delen av Ön finns rikligt med ren lövskog, där gråal, asp, sälg och björk dominerar. Som bäst utvecklad är lövskogen mellan brukshundklubbens lokaler och Lillån samt i ett riktigt fint gråalsdominerade parti längs Öns norra stränder. Där finns några hektar stora områden med gott om grövre, död gråal. Ett motsvarande område finns älvnära på andra sidan Lillån, på Öst-Teg. Bevisligen använder de fåglar som ingår i detta par alkogen på båda sidor om den smala älvfåran för födosök. För övrigt på Ön är lövskogen mestadels frisk, men med grova dimensioner på många björkar, aspar och sälgar, vilket gör den ändå i sammanhanget intressant.

Inom blå markering hittas reviret Norra Ön/Öst-Teg.

Framtid: Norra delen av Ön är under mycket starkt och akut exploateringshot. När detta skrivs har beslutet om norra Öns framtid inte klubbats, men tycks ske inom en snar framtid. Det vore inte minst ur ornitologisk synvinkel sett ytterst olyckligt om de byggplaner som finns förverkligas, eftersom den fågelinventering inom detta område som undertecknad utfört våren 2017 visar på fast förekomst av rödlistade och/eller i Västerbotten sällsynta arter som vitryggig hackspett, storspov, mindre flugsnappare, stenknäck och steglits.

10 Bölesholmarna östra yta: 17,2 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hane lockades igång och började trumma i en gråal vid S fästet till röda cykelbron, över till Boställsholmen 3.4. I Artportalen hittas flera fynd från våren 2017 inom detta av ornitologer välbesökta område: Ett ex 24.3, 1 hane 4.4, 1 par 5.4, 1 hane 6.4, 1 par 7.4, 1 par 8.4 samt 1 ex 17.4.

Fynd under 2012 års inventering: En trummande hane 16.4. En ropande hane 25.5. I Artportalen hittas observationer av ett ex vid upprepade tillfällen 19.4-18.5. De flesta fynden i Artportalen angivna "Bölesholmarna" avser troligen fåglar från detta revir.

Fynd under 2007 års inventering: Ett par 16.4 samt 1 trummande hane 25-26.4. Från Svalan hittas därtill många fynd av ett par 16.3-31.5.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Större hackspett, 2 häckande par.

Biotop: Äldre lövskog, med dominans av gråal, sälg, björk och hägg vid Umeälvens strand i populärt fritidsområde, med anlagda broar och gångstigar. Ställvis i områdets östra del finns grova granar insprängda i lövskogen. Ett par rikkärr med lövskog runt ikring hittas också i området. Ett revir som bjuder på det mesta en mindre hackspett kan önska, där arten troget förekommer, trots områdets ganska ringa storlek.

Historik: Känd som häckningslokal för mindre hackspett sedan åtminstone 1971, med en oavbruten förekomst sedan dess, vilket gör detta till det säkraste området för att finna arten i umetrakten!

Framtid: Exploateringshoten har med jämna mellanrum dykt upp i detta område sedan 1970-talet, men i dagsläget tyder allt mer på att Bölesholmarna är räddade åt fåglarna och den flanerande allmänhet i och med kommunens ”gröna” satsningar i detta område de senaste åren. Dock är det ännu för tidigt att känna sig säker på att denna stadsnära naturpärla kommer att sparas under överskådlig framtid.

Inom blå markering hittas reviret Bölesholmarna östra.

11 Bölesholmarna västra yta: 14,1 ha

Fynd under 2017 års inventering: Ett par lockade och ropade 3.4 ca 150 m nedströms västra bron, den som leder till Gröna Oxen. I Artportalen hittas ett fynd från detta område våren 2017: 1 hanne 6.4. Dessa delar av Bölesholmarna besöks mer sällan av ornitologer jämfört med de östra delarna.

Fynd under 2012 års inventering: En trummande hanne nära västra cykelbron 24.4. I Artportalen hittas inga övriga fynd som med säkerhet kan antas härröra från detta revir.

Fynd under 2007 års inventering: En hona 17.4. I Artportalen hittas inga övriga fynd från våren 2007 som med säkerhet kan hänföras till detta revir.

Fynd av övriga hackspettar inom detta revir 2017: Ett par häckande större hackspett.

Biotop: Detta revir hänger ytmässigt ihop med föregående och hyser samma skogsstruktur, dock med ett påtagligt högre inslag av asp längs älvstranden längre västerut.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1994.

Framtid: I revirets västra utkant gallrades lövskogen för 5-6 år sedan, vilket kan ha haft en positiv effekt, eftersom det gynnat tillväxt av grövre lövträd. Volvo Umeverkens expansion har till viss del påverkat reviret. Möjligen är exploateringsstrycket i det västra Bölesholmsreviret ändå något mindre än i det östra.

Inom blå markering hittas reviret Bölesholmarna västra.

12 Lundåkern yta: 21,1 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hane lockades igång att börja trumma i Tväråravinen, strax nedströms cykelbron, 25.4. I Artportalen hittas två fynd härifrån under åren 2017: En hona 28.3 samt ett ex 17.4.

Fynd under 2012 års inventering: Ett par trummande i den stora aldungen centralt i området 2.5. I Artportalen hittas inga övriga fynd från detta revir våren 2012.

Fynd under 2007 års inventering: Ett revirhävdande par i samma dunge som ovan 30.4. I Artportalen hittas flera fynd av ett par i detta revir 23.3-31.5.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: En trummande större hackspett i Tväråravinen 25.4.

Biotop: Här hittas lövskog av mycket hög klass för den mindre hackspettens räkning! På den plats på själva Lundåkern där Umeå kommuns stora snötipp låg från 1960-talet och några årtionden framåt, hittas idag den kanske finaste tätortsnära gråalskogen kring Umeå. Området består nästan uteslutande av gråal, där inslaget av död ved är stort. Här har hackspettar av flera arter ett paradiset! Längs Tväråns slingrande fåra finns branta raviner, som nästan helt beskogas av lövträd, vilka på många håll är mycket grova, främst i form av asp, rönn, gråal och sälk, men ställvis växer också grövre björkar. Andelen död ved är här mycket hög.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1972.

Framtid: Området är lika hotat av det expanderande Umeå som 2012. Dock tycks planerna på en snar exploatering inte ha konkretiserats mer sedan dess. Skulle så ske kommer vi i så fall att mista ett av de mest högkvalitativa tätortsnära lövskogsområdena inom kommunen. Hoppet är dock det sista som får överge en hackspettvän. Kanske kan trots allt alternativa platser till den planerade exploateringen hittas.

Inom blå markering hittas reviret Lundåkern.

13 Gran yta: 19,6 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hanne trummade spontant på plåthättan till telefonstolpe nära skådarplattformen på Gran 4.4. Området har varit rikligen besökt av ornitologer våren 2017 och följande fynd hittas i Artportalen från denna period: En hanne 25.3, 1 ex 9.4, 1 ex 12.4, 1 ex 13.4, 1 ex 15.4, 1 ex 10.5, 1 ex 12.5, 1 ex 15.5, 1 ex 17.5, 1 hanne 18.5, 1 hanne 19.5, 1 ex 23.5, 1 ex 25.5, 1 hanne 26.5 samt 1 ex 28.5.

Fynd under 2012 års inventering: En trummande hanne 24.4, 30.4 samt 2.5. Det ska inte uteslutas att det trots allt ännu finns två revir på Gran med ytterligare ett som i huvudsak täcker Hulteskogen strax öster om det här angivna reviret. I Artportalen hittas ett fynd av en hanne vid Camererarens väg 16.4, samt av ett ex i Hulteskogen 28.5.

Fynd under 2007 års inventering: Ett ropande hanne i N Hulteskogen 14.4. Två revirhävdande par i revirstrid nära Camererarens väg 30.4. Från Artportalen hittas åtskilliga fynd av som mest två par på Gran 14.4-31.5.

Biotop: De flesta lövskogspartier på Gran har en historia som gamla betesområden, vilka med tiden fått utvecklas tämligen fritt, men ställvis med en viss bortgallring av gran och tall för att gynna fågellivet, inte minst hackspettarna. Längs älvsstranden hittas täta bestånd av gråal längs nästan hela revirets sträckning.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1962. Fram till millennieskiftet låg detta revir främst i och kring Hulteskogen, vissa år dock med två par inom området Gran.

Framtid: Tankar finns på att skapa ett slags ekopark kring detta urgamla jordbrukslandskap, vilket vore den mest framkomliga vägen i dagsläget för att till eftervärlden rädda Grans höga kvaliteter som ett exempel på ett levande kulturlandskap med rik fågelfauna. Området har sedan början av 1960-talet gång på gång varit utsatt för expansionshot från det växande Umeås bebyggelse, som numer helt och hållet kringgärdar Grans åkrar och trädgångar. Senast kom hotet mot detta område från planerna på att lägga ett mycket omfattande vägkomplex rakt igenom den gamla kulturbygden på Gran. I en möjlig framtida ekopark får man anta att hänsyn tas till mindre hackspettens krav.

Inom blå markering hittas reviret Gran.

14 Backens kyrka yta: 19,6 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hane framlockad i de grova asparna nedan Klockargården 25.4. I Artportalen finns fynd av en ropande hane inom området 9.4.

Fynd under 2012 års inventering: En trummande hane nedan Klockargården 17.4. I Artportalen hittas flera fynd av enstaka mindre hackspettar 16.4-21.5. Därtill sågs ett par med parningsritualer 27.5.

Fynd under 2007 års inventering: Ett revirhävdande par nedan Klockargården 11.4. I Artportalen finns inga övriga fynd från detta revir våren 2007.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: Gråspett, en hane ropade flitigt 4.4 på andra sidan älven, från Klockargården sett. Samma dag noterades 3 par + 2 hannar större hackspett inom området.

Biotop: På själva kyrkogården hittas några av Umeås grövsta lövträd, inte minst i form av riktigt grova björkar och popplar, men inslaget av lind och lönn är också påfallande här, även om lönnarna successivt börjar bli överåriga och håller på att bytas ut.

I det mycket branta Klockardiket, precis väster om kyrkogården, dominerar lövträden stort, men de branta stupen har gjort att lövträden i ganska stor omfattning har rasat ned till ravinens botten under senare år. Nedom Klockargården, precis väster om nyss nämnda dike, finns en mycket varierad lövskog med inslag av grov asp, sälg, lönn och björk, samt i minskande grad gråal. Tyvärr utsattes detta delområde för en mycket omild röjning kring år 2010, vilken fick till följd att många av de gamla gråalarna strök med och ett oförsvarligt stort antal grova lövträd, som ändå stod långt från det promenadstråk som man hade för avsikt att säkra från nedfallande död ved, strök med. Området rakt nedom Klockargården har med tiden allt mer fått en parkliknande prägel, vilket här är till men för den mindre hackspetten. Nedom pastorsbostället finns idag en parkartad, gles lövskog med inslag av grova lönnar.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1971. Arten har en nästan obruten förekomst inom detta revir sedan dess, trots olika omgångar av för arten ogynnsam röjning.

Framtid: Den tidigare så täta och frodiga lövskogen nedom pastorsbostället har röjts ett antal gånger under senare decennier och inslaget av döda lövträd är där numer minimalt. Detta trots att områdets värde för mindre hackspettens fortlevnad påtalats ansvariga skogsvårdare, vilka sade sig vara beredda att ta hänsyn till detta. Nedom Klockargården har kvaliteterna för den mindre hackspetten reducerats påtagligt sedan 2007 års inventering på grund av all så kallad landskapsvård av områdets lövskogar.

Inom blå markering hittas reviret Backens kyrka.

15 Grubbänget yta: 32,4 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hane framlockad i lövskogsduge i NV delen av området 13.5. I Artportalen finns ett fynd av en ropande hane inom detta revir 6.5.

Inga fynd gjordes i samband med 2007 och 2012 års inventeringar av mindre hackspett. Inte heller i Artportalen hittas fynd i området från dessa år.

Biotop: Detta revir består uteslutande av gammal åkermark som fått växa igen under flera decenniers tid. Breda, ofta vattenfyllda, diken förekommer rikligt, vittnande om det arbete **19.**

som gångna tiders lantbrukare lade ned på att torrlägga dessa marker. På många ställen är marken än idag mycket fuktig och en stor kallkälla hittas i detta områdes västra del. Trädbestånden domineras av björk, med ett stort inslag av sälk, men även asp och gråal växer ställvis i rena bestånd. På flera håll är andelen död lövved mycket hög. Endast mindre bestånd av barrträd hittas här alltså på de flesta håll.

Historik: Detta område uppmärksammades i samband med 2007 års inventering av den mindre hackspetten och visade sig redan då vara ett intressant objekt. Nu har lövträden fått åldras ännu ett decennium sedan dess vilket varit till förmån för den mindre hackspetten. Undertecknad exkurerade flitigt i detta område med omnejd från början av 1970-talet fram till mitten av 1990-talet, men fann inte mindre hackspett här eller i närheten någon enda gång. Sannolikt var lövträden då alltför unga för att passa artens miljökrav. Först fyndet av mindre hackspett under häckningstid i detta är område är från maj 2016.

Framtid: Ett några hektar stort område har gallrats på björk helt nyligen, men det behöver inte enbart vara av ondo för lövträdsälskande hackspettar. Istället kan det gynna dem att stamtjockleken på varje enskilt, kvarvarande träd blir grövre. I dagsläget anas inga hot mot detta område från det expanderande Umeå.

Inom blå markering hittas reviret Grubbänget.

16 Baggböle herrgård yta: 23,6 ha

Fynd under 2017 års inventering: Ett revirhävdande par 27.3 i allén framför herrgården. I Artportalen hittas dessutom 18 fynd av 1-2 ex inom detta revir under perioden 2.4-1.6. Utöver detta sågs ett bobyggande par i en sälk nära herrgården i mitten av maj 2017.

Fynd under 2012 års inventering: En trummmande hane i älvbrinken ca 100 meter uppströms herrgården 30.4. I Artportalen hittas tre fynd från våren 2012 inom detta revir 4-27.5.

Fynd under 2007 års inventering: Ett revirhävdande par 19.4 samt ett ex 23.4. I Artportalen hittas flera fynd av ett par i detta revir 11.4-31.5.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: En gråspettshanne ropade ivrigt i slänten ca 200 m nedströms herrgården 27.3. Samma dag hördes en ropande och trummande spillkråka från andra sidan älven, ungefär från kraftverksmuseet i Klabböle till. Större hackspett: Två trummande par + en födosökande hane i älvbrinken 27.3, alltifrån ca 300 meter uppströms herrgården till 300 meter nedströms herrgården.

Biotop: Vitala delar av detta revir ligger inom Arboretum Norrs domäner. Dessa partier är dock generellt sett riktigt vildvuxna och ett nyckelbiotopsskydd har nyligen utverkats för en mindre del av området. I den ytterst branta älvslänten, där jordskred ofta sker, hittas rikligt med gråal, sälj samt hägg och inslaget av död lövved är påfallande. De mindre hackspettarna rör sig flitigt inom olika delarna av detta revir, men tycks under våren 2017 i första hand ha födosökt i herrgårdens närhet.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1993. Därefter stadig förekomst varje år. Det är troligt att arten fanns i området före 1993, men antalet besök kring Arboretum Norr av ornitologer var dessförinnan begränsad.

Framtid: Delar av slänten nedom själva herrgården röjdes tämligen omfattande kring 2010, men detta tycks inte på något fatalt sätt ha påverkat de mindre hackspettarna, vilka alltså finns kvar i detta mångåriga tillhåll. Den mycket branta älvslänten nedom Baggböle by torde aldrig kunna nyttjas på ett säkert sätt för någon tänkbar typ av exploatering. Områdets hackspettar borde därför kunna känna sig relativt trygga här! Av största vikt är att utvecklingen av områdets träd sker i största samförstånd mellan Arboretum Norr och naturvårdande instanser. På senare år har den varit positiv, med anläggning av grova högstubbar, lämpade för lövträdsälskande hackspettar.

Inom blå markering hittas reviret Baggböle herrgård.

17 Kåddis yta: 26,1 ha

Observationer under inventeringen 2017: En hona framlockad nedom stor, vit västerbottensgård i Kåddis NV del 9.5. Fågeln var tyst och avvek diskret. I Artportalen hittas inga fynd från detta revir våren 2017.

Fynd under 2012 års inventering: En trummmande hane i älvbrinken nedom den långa, vita västerbottensgården i byn 30.4. I Artportalen hittas inga övriga fynd från detta revir våren 2012.

Fynd under 2007 års inventering: En trummmande hona vid Umeleden 23.4. Ett ex även 13.5. I Artportalen hittas fynd av ett par i detta revir 23.4-13.5.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering: En större hackspett trummmande vid nedfarten till Umeleden 9.5. Samma dag en spillkråka som ropade i älvslänten i NV delen.

Inom blå markering hittas reviret Kåddis.

Biotop: Längs denna del av Umeleden hittar man i älvsluttningarna, vilka här är mycket välutvecklade och böljande, en helt och hållet lövdominerad skog, inte minst i anslutning till Arboretum Norr. Lövinslaget är mycket varierat, där den rika förekomsten av gråal är en viktig ingrediens i detta mindre hackspettrevir. Det gäller främst de västligaste delarna av Arboretums domäner, där ett alkogsdominerat område på några hektar håller mycket hög klass som hackspettbiotop. Björk och asp finns ställvis, samt förstås även ett exotiskt lövinslag inom själva arboretum.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 2005.

Framtid: Arboretumet är en garant (om sådana finns för skogsområden inom relativ närhet från Umeå...) för att inga större ingrepp kommer att ske i älvsälänterna kring Kåddis inom överskådlig framtid. Emellanåt friställs genom gallring vissa träd inom arboretums område, sådana som blivit i hög grad beskuggade av uppväxande lövträd av inhemska slag, men dylika åtgärder vore opassande att anmärka på i detta sammanhang, där en parkmiljö på ett mycket sympatiskt sätt lever i samklang med en god hackspettmiljö.

18 Brännlands wärdshus yta: 24,6 ha

Fynd under inventeringen 2017: En hane lockades fram i aspdunge strax SO om Brännlands wärdshus 24.5. Kom, trummade två serier, drog sedan vidare ner i älvsälän. Inga övriga fynd hittas i Artportalen från detta revir våren 2017.

Fynd under 2012 års inventering: En trummande hane nära wärdshuset 4.5. I Artportalen hittas inga övriga fynd från detta revir våren 2012.

Fynd under 2007 års inventering: Ett trummande par nära wärdshuset 28.4. I Artportalen hittas inga övriga fynd från detta revir våren 2007.

Fynd av övriga hackspettar under 2012 års inventering: Större hackspett, 1 ex trummande nedan wärdshuset 24.5.

Reviret Brännlands wärdshus hittas inom blå markering.

Biotop: I slänten ned mot älven hittar man tämligen svårtillgängliga och ställvis ganska rena lövbestånd, där tillgången på grov och död gråal är betydande. I och kring kulturlandskapet nedom E12, vid Brännlands wårdshus, hittas isolerade lövdungar och intressanta lövbestånd längs djupa diken, där det växer gott om grova lövträd, inte minst i form av asp, björk och sälg.

Historik: Inga noteringar om mindre hackspett finns från detta område före 2007 års inventering.

Framtid: Ett ständigt närvarande hot kring alla publika platser nära vatten är att det med jämna mellanrum brukar dyka upp förslag på att röja bort närvarande träd, i detta fall i form av intressanta hackspettmiljöer, för att få fri sikt mot vattnet. En dylik utveckling kan inte uteslutas även för detta objekt.

19 Brännland yta: 22,0 ha

Fynd under 2017 års inventering: En hane trummade spontant i asp i Brännland, vid nedfarten mot Sörforsbron 8.4. Inga övriga fynd från våren 2017 hittas i Artportalen.

Fynd under 2012 års inventering: Inga kända fynd gjordes inom detta revir våren 2012.

Fynd under 2007 års inventering: Ett par trummade ca 400 meter nedströms bron över älven, 28.4. I Artportalen hittas inga övriga fynd från detta revir våren 2007.

Inom blå markering hittas reviret Brännland.

Biotop: I de branta älvsutslutningarna nedströms Sörforsbron på Brännlandssidan av den här smala älvfåran är inslaget av björk och sälg betydande, med gott om både grövre träd och död lövved. Uppströms bron på samma sida av älven hittas rikligt med grov och död gråal i branta raviner, liksom en hel del död, äldre björk och sälg. Denna del av reviret tycks ha fått ökad betydelse under senare år, eftersom lövbestånden åldrats, utan att granen gjort påtagligt intrång.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 2003. Vissa år har detta revir utsträckt sig även till Sörforssidan av älven, vilket inte tycks vara fallet 2017, eftersom inga fynd av arten gjordes i eller kring Sörfors våren 2017, trots åtskilliga besök

Framtid: Inga direkta hot synes finnas mot lövskogen inom detta revir, förutom något uttag av lövved. Det böljande kulturlandskapet i Brännland kommer säkerligen att vårdas även framgent på liknande sätt som i dag och det är i dagsläget svårt att se vad för slags exploateringar med tillhörande avverkning, som skulle kunna ske i de mestadels mycket branta älvsuttningarna.

20 Klabböle yta: 22,3 ha.

Fynd under 2017 års inventering: En hona framlockad i älvsälanten nedom Klabböle bys centrala delar (började locka ivrigt) 9.5. Därtill en trummande hane i samma område 13.5.

Inom blå markering hittas reviret Klabböle.

Fynd under 2012 års inventering: En trummande hane vid älvsälanten, nära stora ravinen, 16.4 Inga övriga fynd hittas i Artportalen från våren 2012.

Fynd under 2007 års inventering: Ett par i älvsälanten vid stora ravinen 17.4. I Artportalen hittas inga övriga fynd från våren 2007 i detta område.

Fynd av övriga hackspettar under 2017 års inventering. Större hackspett: 3 par + 2 hanner revirhävande 6.4. Spillkråka: Ett revirhävande par i älvsälanten 27.3. Dessutom en hane spillkråka födosökande i SO delen av området 9.5. En göktyta hördes ropa i revirets NV del 24.5.

Biotop: Blandskog med stort inslag av lövträd, med stor andel äldre träd, längs Umeälvens brink. På några ställen i sluttningarna hittar man också dungar som är rika på döda gråalar. I övrigt är andelen döda lövträd är inte så hög inom detta revir, om man bortser från nere i den djupa och ytterst svårtillgängliga bäckravin som når området söderifrån.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1993.

Framtid: Det enda hot som i dagsläget tycks finnas mot hackspettmiljön inom detta revir är att älvsälanten nedom Klabböle by allt mer börjat utnyttjas som färbete, vilket vid några tillfällen kring år 2010 föregåtts av att lövskogsröjning i branten ned mot älven skett. Utöver detta torde inga direkta hot mot Klabböles älvnära lövskogar finnas för dagen.

21 Norrfors loge yta: 15,5 ha

Fynd under 2017 års inventering: Ett ex svarade på mina uppspelningar via tre trumningar nära Stornorrfors damm på Norrforsidan 13.5.

Fynd under 2012 års inventering: Inga, trots fyra besök.

Fynd under 2007 års inventering: Ett revirhävande par 28.4. I Artportalen hittas minst tre rapporter från detta revir av ett par under perioden 28.4-17.5.

Fynd av övriga hackspettar under 2012 års inventering: En trummande större hackspett vid Stornorrfors kraftverk 13.5. Samma dag två göktytor som ropande nära varandra vid Norrfors loge.

Inom blå markering hittas reviret Norrfors loge.

Historik: Känd som lokal för mindre hackspett under häckningstid sedan åtminstone 1997.

Biotop: I älvsälanten nedom Norrfors by hittas flera mindre men för hackspettar viktiga lövbestånd av grövre gråal, björk och asp. Andelen grov, död lövved är här på några håll mycket hög. Inom området finns även en allé med mycket grova aspar i döende stadier, vilka är rika på hackspettthål. Speciellt intressant är den sumpigt växande, gråalsdominerade lövskogsdunge som ligger nära parkeringsplatsen till de berömda hållristningarna i Norrfors.

Framtid: Även mycket små ingrepp i lövmiljöerna i detta ganska begränsade och geografiskt isolerade område blir högst märkbara, varför exempelvis de i omgångar pågående byggnationerna runt Stornorrfors kraftverk, som ligger i direkt anslutning till Norrfors älvsälantar, kan medföra att områdets lövskogskvaliteter minskar sett ur hackspettsynvinkel. I övrigt torde inga större ingrepp här vara att vänta.

LOKALER DÄR MINDRE HACKSPETT ÅTERFANNS 2007 OCH 2012 MEN INTE 2017

På fem lokaler återfanns mindre hackspett under motsvarande inventering våren 2012, men inte 2017, trots att de fick mer än ett besök under bästa trumningstid för arten. Dessa visas i röda figurer på en karta nedan. Dessutom visas i lila figurer de revir där arten rapporterades i Artportalen under häckningstid 2012, men inte under själva inventeringen. Därtill visas de revir där mindre hackspett noterades under inventeringen 2007, men inte 2012 eller 2017 i blå figurer.

1. Lill-Tuvan. 2. Bergöbron. 3. Storavan. 4. Sörfors östra. 5. Sörfors västra. 6. Sundshålet. 7. Obbola industritipp. 8. Stor-Sandskär. 9. Lill-Nabbviken. 10. Prästsjön. 11. Kvarnsvedjan.

KOMMENTARER

Den mindre hackspetten uppvisar en relativt stor ortstrohet inom det 1 430 hektar stora område som inventerats på jämförbart sätt 2007, 2012 och 2017. Inom elva revir har arten återfunnits under alla tre inventeringsvårarna. Dessa revir har här benämningarna: Obbola linerboard, Stora Tuvan, Bölesholmarna östra, Bölesholmarna västra, Lundåkern, Gran, Backens kyrka, Baggböle herrgård, Kåddis, Brännlands wårdshus samt Klabböle. Gemensamt för alla dessa revir är att de hyser rikligt med död ved av gråal och att de ligger i nära anslutning till Umeälvens strandskogar. De flesta av dessa revir har därtill en historia som häckningsplatser för mindre hackspett som sträcker sig mycket längre tillbaka i tiden än 2007.

Ska man söka efter gemensamma nämnare för de revir där arten återfanns 2012 (se kartan på föregående sida), men inte 2017, finner man främst att dessa revir sedan förra inventeringsåret fått en kraftig tillväxt av granplantor, på gråalens bekostnad. I den naturliga växtsuccessionen är gråalen ett pionjärträslag som primärt nybeskogar områden, men där granen efter ett tag tränger ut den mindre konkurrenskraftiga gråalen via bland annat beskuggning. För att gråalen ska kunna vinna i konkurrens med granen krävs att marken där den växer är mycket fuktigt belägen under en stor del av året. Om inte, tar granen obönhörligt över. Detta är ett fenomen som går igen i de områden som här har fått namnen: Lill-Tuvan, Bergöbron, Sörfors östra, Stor-Sandskär och Obbola industritipp. Här bär alltså en naturlig succession av gran en stor del av skulden till att den mindre hackspetten numer övergivit dessa områden. För att arten ska fortleva i denna typ av successionsområden, krävs därför en omfattande bortgallring av gran med jämna mellanrum.

Denna del av Gimonäs lövsumpskog är alltså intakt och en viktig del av ett mångårigt revir för mindre hackspett.

Dagbok från inventering av mindre hackspett 2017

Måndag 27 mars

Tid: 06:25-08:30

Plats: Baggböle herrgård

Väder: +2, mulet, god sikt, SV 3-4 m/s (06:25). +3, ihållande duggregn, nedsatt sikt i måttligt dis, SV 6-7 m/s (08:30).

Fynd av mindre hackspett: Ett par mindre hackspett utförde s k fladdermusflykt tillsammans, trummade, hannen ropade och de lockade flitigt i västra delen av allén framför herrgården.

Fynd av övriga hackspettar: En gråspettshanne ropade fem ggr i slänten ca 200 m nedströms herrgården. En ropande och en trummade spillkråka hördes från andra sidan älven, ungefär från kraftverksmuseet i Klabböle till. Större hackspett: Två trummade par + en födosökande hanne i älvbrinken från 300 meter uppströms herrgården samt till 300 m nedströms herrgården.

Generell hackspettaktivitet: Sensationellt hög, med tanke på att vi endast hunnit till 27 mars! Märk väl att jag inte behövde locka igång någon av spettarna med min medhavda MP3-spelare med högtalare, utan de triggade igång varandra spontant!

Fynd av övriga arter av intresse: En adult havsörn drog förbi herrgården, nedströms älven på låg höjd kl 08:10.

Övrigt: Mycket bra inledning på årets inventeringar. Förvåren är tidig detta år, vilket märktes denna morgon på hackspettaktiviteten, trots ett lätt regn.

Tisdag 28 mars

Tid: 06:15-10:20.

Platser: Villanäs, Flisbergsgrundet, Lill-Sandskär, södra Stor-Sandskär och Hedmansgrundet i Umeälvens deltaområde.

Väder: -2, sol, molnfritt, god sikt, NV 2-3 m/s (06:15). +1, sol, enstaka stackmoln, god sikt, byig NV- vind 4-8 m/s (10:20).

Fynd av mindre hackspett: En hona trummade spontant i en död gråal mitt på västra delen av Flisbergsgrundet kl 06:50.

Fynd av övriga hackspettar: Endast en större hackspett som lockades igång av MP3-spelaren att trumma på N delen av Flisbergsgrundet.

Generell hackspettaktivitet: Låg. Nog hade jag väntat mig fler spettar i detta område än de noterade två... I dag gick de nästan inte ens att locka igång.

Fynd av övriga intressanta arter: I och runt en liten råk mellan Tuvan och Flisbergsgundet låg det 51 sångvanar och tio sädgäss.

Övrigt: Kring Rotnäsudden på Villanäs har man gallrat bort alla barrträd och endast lämnat kvar lövträden i två större bestånd. Utmärkt för hackspettarna... På Flisbergsgundet har granen på allvar gjort sitt intåg sedan den förra inventeringen 2012. På Lill-Sandskärs södra och västra delar är det tvärt om. Där har det som var yngre lövslyskog 2012 numer börjat likna ren, fin hackspettlövsskog, med endast ett litet graninslag. Både på södra Stor-Sandskär och Hedmansgrundet har granen på allvar helt börjat tränga ut de gamla lövträden. Dessa två delar håller på att utvecklas till miljöer som varken passar mindre eller vitryggig hackspett numer.

Onsdag 29 mars

Tid: 06:20-10:35

Plats: Ängsbacka.

Väder: -6, sol, molnfritt, god sikt, NV 2 m/s (06:20). +2, sol, enstaka stackmoln, god sikt, NV 3-4 m/s (10:35). Fin skare att skida på.

Fynd av mindre hackspett: Inga.

Fynd av övriga hackspettar: Endast två stycken trummande större hackspettar.

Generell hackspettaktivitet: Låg. Kanske natten var lite väl kall.

Fynd av övriga intressanta arter: Ett par stjärtmes i björkskogen invid Degernäsbäcken.

Övrigt: Detta område måste, åtminstone delvis, inventeras innan isen släpper från de breda, djupa och senare på våren vattenfyllda diken som genomkorsar området på olika sidor. Det var idag på håret att isen bar på några av dem.

Fredag 31.3

Tid: 06:15-10:10

Platser: Sand, Lill-Tuvan, Stora Tuvan, Lill-Nabbviken, Obbola industritipp och lövskog S om Obbolafabriken.

Väder: +1, lätt dis, måttlig sikt, O 1-2 m/s (06:15). +3, klart, en del stackmoln, god sikt, O 4-6 m/s.

Fynd av mindre hackspett: En hane ropade spontant i en björk vid stora huset på Stora Tuvan.

Fynd av övriga hackspettar: Större hackspett, 1 ex trummande Sand respektive Stora Tuvan. Spillkråka, 1 våryster hane precis norr om Obbola industritipp.

Generell hackspettaktivitet: Får anses ha varit god!

Övriga fågelfynd av intresse: Sparvuggla, 1 ex spelande i grantopp mitt på ön.

Övrigt: Kring Obbola industritipp har det skett en del röjningsarbeten sedan 2012. Mängden döda lövträd NO-SO om tippen har minskat en del p g a detta. Söder om Obbolafabriken har en **30**.

mycket kraftig gallring skett i den allra finaste lövskogsdungen, där mycket grova, döda lövträd försvunnit det senaste året. Å andra sidan har yngre gråalar och sälgar brett ut sig på omgivande marker sedan 2012.

Måndag 3 april

Tid: 06:05-09:50

Platser: Gimonäs, Bölesholmarna-Umåkers travbana-Klabböle.

Väder: -4, relativt mulet, god sikt, stiltje (06:05). +2, helklart, god sikt, SV 4-5 m/s (09:50).

Fynd av mindre hackspett: En hane lockades igång och började trumma i en gråal vid S fästet till röda cykelbron, över till Boställsholmen. Ett par lockade och ropade ca 150 m nedströms västra bron, till Gröna Oxen.

Fynd av övriga hackspettar: Större hackspett: Ett ex lockande Gimonäs, 1 upprört par på Boställsholmen, 1 hane strax V om Volvo Umeverken och ett par i slänten precis V travets hästthagar.

Generell hackspettaktivitet: Tämigen god.

Övriga fågelfynd av intresse: Lappuggla, en hane vid vägen ca 250 meter in på Skravelsjövägen, från Klabböle sett. Stenknäck, 1 par nedom Böle herrgård – hannen sjungande.

Övrigt: Det håller på att växa upp en hel del yngre gråalbestånd på de ytor som ”av misstag” röjdes i och kring Gimonäs sumplövskog. Får dessa bestånd bara utvecklas ser det ganska lovande ut för områdets framtida hackspettar.

Tisdag 4 april

Tid: 06:10-11:05.

Platser: Lundåkern, Gran och Backens kyrka – Baggböle.

Väder: +3, dimma (sikt ca 300 m), stiltje (06:10). +7, halvklart, god sikt, SSO 4-5 m/s (11:05).

Fynd av mindre hackspett: En hane trummade spontant på plåthätta till telefonstolpe nära skådarplattformen på Gran.

Generell hackspettaktivitet: God, men hade hoppats på ytterligare någon mindre hackspett.

Fynd av övriga hackspettar: Gråspett, en hane ropade flitigt på andra sidan älven, från Klockargården sett. Större hackspett: 1 hane Lundåkern, 1 par S Hulteskogen på Gran, 3 par + 2 hannar kring Backens kyrka, samt 2 hannar vid Stomdalsbacken, Baggböle.

Övriga fågelfynd av intresse: Rikt inflöde av flyttfåglar under natten: Bofinkar, grönsiskor och ringduvor främst. En morkulla stött i slänten nedom Klockargården.

Fynd av nya, intressanta hackmärken: Långt söderut i Hulteskogen finns två sälgar som kraftigt bearbetats sistlidna vinter av något som absolut skulle kunna vara vitryggig hackspett. Det enda alternativet är spillkråka, vilken dock ses långt ifrån årligen på Gran.

Övrigt: På den gamla båtupplagsplatsen på Lundåkern har man röjt bort lövskogen inom ett hektarstort område, sannolikt för nybyggnationer av den nya cykelbron. I övrigt ingen nämnvärd påverkan av lövskogen inom det område som inventerades denna dag.

Onsdag 5 april

Tid: 06:10-10:15.

Platser: Umeå hamn, Holmsund, Sandvik, Mulingen och Villanäs.

Väder: -1, klart, enstaka slöjmoln, god sikt, stiltje (06:10). +4, relativt klart, men sakta något mulnande, god sikt, SV 1-2 m/s (10:15).

Fynd av mindre hackspett: Ett par ropade och trummade spontant i lönnarna framför Västerbackens kursgård. Ny lokal!

Generell hackspettaktivitet: God i den mycket fina morgonen!

Fynd av övriga hackspettar: En hona tretåig hackspett lockades igång att trumma i äldre granskog på Mulingen, ca 200 m N om udden. Större hackspett: Ett par Västerbacken, en hane Sandvik, 1 par Mulingen och tre trummande ex Villanäs.

Övriga fågelfynd av intresse: En hane blå kärrhök mot NO över Umeå hamn, en morkulla stött vardera på Mulingen och i ett dike vid Villanäs.

Fynd av nya, intressanta hackmärken: På Mulingen hade sannolika den tretåiga hackspetten bearbetat fyra döda gråalar.

Övrigt: Expansionen av aktiviteter i Umeå hamn har medfört att stora delar av hackspettmiljöerna där röjts bort och jämnats med marken. Detta är numer en före detta hackspettmiljö. Även lövdungarna kring elverket i Holmsund och sluttningarna på Omberget har röjts och det i så hög grad att de förmodligen inte är att räkna med som hackspettlokaler för ett decennium framöver.

Torsdag 6 april

Tid: 05:50-09:50

Platser: Klabböle, Sörfors och Bölesholmarna.

Väder: -1, relativt klart, men snart mulnande, god sikt, NV 2 m/s (05:50). +3, mulet, god sikt, NV 3-4 m/s (09:50).

Fynd av mindre hackspett: Inga.

Generell hackspettaktivitet: God fram t o m kallfronten drog in kl 06:45, därefter stendött.

Fynd av övriga hackspettar: Större hackspett: 3 par + 2 hanner Klabböle samt 1 par Sörfors.

Övriga fynd av intresse: Lappuggla, 1 ex som en tid hållit till strax NO om Hässningsberget, nära Skravelsjövägen, var kvar vid min ankomst till Klabböle kl 05:50.

Övrigt: Hackspettmiljöerna i huvudsak intakta sedan 2012 inom det område som inventerats denna dag. Endast försumbara röjningar av lövskogsbestånd har skett sedan dess, t ex i och kring några hästhagar i Klabböle.

Fredag 7 april

Tid: 05:45-09:55.

Platser: Alvik, Myrsand, Hällastrand, Sand, Bergön, Lill-Tuvan, S Obbolafabriken, Obbola och Vitskärsudden.

Väder: -1, halvklart, god sikt, N 2 m/s (05:45). +4, relativt klart, god sikt, N 4-5 m/s (09:55).

Fynd av mindre hackspett: En hona igånglockad på Myrsand, nära älven. Började trumma och locka i en gråal. En hanne framlockad S Obbolafabriken, landade tyst i en gråal 7-8 meter ifrån och avlägsnade sig tyst.

Generell hackspettaktivitet: Tämligen låg i den svaga nordanvinden. Nästan alla hackspettar igånglockade av min MP3-spelare.

Fynd av övriga hackspettar: Större hackspett: 1 par Myrsand, 1 hanne Hällastrand, 1 par + 1 hanne Sand och en hanne Vitskärsudden.

Fynd av övriga intressanta fågelarter: En sjungande steglits bland stugorna på Sand samt en gärdsmyg sjungande S om Obbolafabriken.

Övrigt: Myrsand får allt mer av äldre, död lövskog och borde inlemmas i Ängsbackareservatet! Generellt sett liten fågelaktivitet nu när vinden vridit till rak N.

Lördag 8 april

Tid: 05:50-09:35.

Platser: Lundåkern, Backens kyrka, Kåddis, Brännland, Sörfors och Klabböle.

Väder: -2, halvklart, god sikt, NV 1 m/s (05:50). +4, klart, men molnsjok drog in från SV, god sikt, NV 2 m/s (09:35).

Fynd av mindre hackspett: En hanne trummade spontant i asp i Brännland, vid nedfarten mot Sörforsbron.

Generell hackspettaktivitet: Alltjämt låg i det högtrycksbetonade vädret, med kalla nätter och vind från NV-N.

Fynd av övriga hackspettar: Spillkråka: 1 ex ropade vid ladugården på andra sidan älven, från Brännlands wärdshus sett. Större hackspett: 2 ex Lundåkern, 2 ex Backens kyrka, 3 ex Brännland, 1 par Sörfors samt 1 par Klabböle.

Fynd av övriga intressanta fågelarter: Stenknäck: 3 par Lundåkern och 2 par vid Backens kyrka. En steglits rastade vid Brännlands wärdshus.

Övrigt: I det stora hela är hackspettbiotoperna som besöktes denna dag intakta sedan 2012, med undantag för Lundåkern, vilket tidigare beskrivits i denna rapport.

Måndag 10 april

Tid: 05:45-09:50.

Platser: Ön, Öst-Teg, Flyget-Ängsbacka, Sundshålet och Storavan.

Väder: +2, mullet, god sikt, S 1 m/s (05:45). +4, mullet, god sikt, S 1-2 m/s (09:50).

Fynd av mindre hackspett: En hanne trummade spontant på elstolpe i kraftledningsgatan på NV delen av Ön.

Generell hackspettaktivitet: Relativt god.

Fynd av övriga hackspettar: Större hackspett: 2 ex Ön, 1 par + 1 ex Ängsbacka samt 1 par Sundshålet.

Fynd av övriga arter av intresse: Stenknäck: 1 par på Ön vid brukshundklubben. Tre havsörnar satt och åt på död svan på isen vid Sundshålet.

Övrigt: Siktgator för flyget har röjts i de dungar som ligger S om Ekmanskullen, intill flygplatsen. Dock är det mest gran som försvunnit. I övrigt håller detta område på att bli allt mer intressant för hackspettar; gott om grövre sälj och asp, med en hel del död ved. Sundshålets lövskogar för en tynande tillvaro. Strandlövskogarna håller allt mer på att tas över av gran och några större hyggen har tagits upp ute på halvön vid Sundshålet.

Söndag 23 april

Tid: 05:50-10:10.

Platser: Ängsbacka, Hällastrand, Sand, Bergön, Lill-Nabbviken och Obbola industritipp.

Väder: +2, mullet, men successivt uppklärnande, god sikt, NV 2-3 m/s (05:50). +5, sol, slöjmoln, stackmoln, god sikt, SO 3-4 m/s (10:10).

Fynd av mindre hackspett: Inga.

Fynd av övriga hackspettar: Större hackspett: 2 ex Ängsbacka, 1 ex Hällastrand, 1 ex Sand och 1 ex Bergön.

Generell hackspettaktivitet: Låg. Till och med de större hackspettarna var svåra att locka igång. Märkligt! Vädret borde ha varit lämpligt!

Fynd av övriga intressanta fågelarter: Stjärtmes: 1 par Lill-Nabbviken. Hämling: 1 par vardera vid unga granplanteringen på Ängsbacka samt på Obbola industritipp.

Övrigt: Granen håller på att ta över inom reviret vid Lill-Nabbviken. Den är säkerligen borta från detta område numer, tyvärr.

Tisdag 25 april

Tid: 05:40-08:15

Platser: Gimonäs lövsumpskog, Lundåkern, Backens kyrka, Prästsjön och Brännlands wärdshus.

Väder: +1, mullet, god sikt, NO 3 m/s (05:40). +4, mullet, god sikt, NO 4-5 m/s (08:15).

Fynd av mindre hackspett: Gimonäs lövsumpskog, 1 hanne framlockad i N delen, Lundåkern, 1 hanne lockades igång att börja trumma i Tväråravinen, strax nedströms cykelbron, samt Backens kyrka, 1 hanne lockades fram i de grova asparna nedom Klockargården.

Fynd av övriga hackspettar: Större hackspett: 1 ex Lundåkern, 2 par Backens kyrka, 1 ex Prästsjön och 1 par Brännlands wärdshus.

Generell hackspettaktivitet: Relativt god! Denna dag gick det i alla fall att locka fram tre ex mindre hackspett på tre olika lokaler!

Övriga fågelfynd av intresse: Stenknäck: 2 par Lundåkern och 1 par Backens kyrka.

Övrigt: Prästsjöområdet – de delar som ligger mellan sjön och Backenvägen – blir allt mer intressanta. Lövträden breder ut sig och växer till i ställvis ganska rena lövbestånd på igenväxande åkermark.

Tisdag 9 maj

Tid: 05:40-09:40 samt 11:10-11:50.

Platser: Klabböle, Kvarnsvedjan, Sörfors, Brännland och Kåddis.

Väder: -1, halvklart, god sikt, NO 3 m/s (05:40). +2, mullet, god sikt, NO 6-7 m/s (11:50). Mindre byar av snö och hagel under morgonen.

Fynd av mindre hackspett: Två honor framlockade. Den ena i slänten nedom Klabböle by (började locka ivrigt), den andra nedom stor, vit västerbottensgård i Kåddis NV del (helt tyst).

Fynd av övriga hackspettar: Spillkråka: 1 hanne i älvbrinken i Klabböles SO del. Större hackspett: 2 par vardera i Klabböle och Sörfors, samt 1 par Brännland.

Generell hackspettaktivitet: Generellt sett låg. Endast spillkråkan lät spontant.

Övrigt: På sina håll håller expansionen av gran helt på att tränga undan gråal och sälg inom det tidigare så högkvalitativa mindre hackspettområdet vid Kvarnsvedjan. Därmed har ett av de finaste reviren inom hela inventeringsområdet tappat mycket i kvalitet.

Övriga fågelfynd av intresse: Stäpphök: 1 hona jagande, sedan sträckande österut, Överbyn, Klabböle kl 08:17. Stenknäck: 1 sj hanne mitt i Sörfors by samt nedom Brännlands wärdshus. Steglits: 1 överflygande ex i Klabböle by. Gärdsmyg: 1 sj i älvbrinken, Klabböle.

Torsdag 11 maj

Tid: 05:40-11:45.

Platser: Bergön, Lill-Tuvan, Lill-Nabbviken, Obbola industritipp, Degernäsbäckens utlopp, Sand, Ängsbacka och Storavan.

Väder: -2, klart, molnfritt, god sikt, N 2 m/s (05:40). +4, halvklart, men snabbt mulnande, god sikt, NO 5-6 m/s (11:45).

Fynd av mindre hackspett: En hanne framlockad inom Ängsbacka lövskogsreservat.

Fynd av övriga hackspettar: Spillkråka: 1 ex ropande Obbola industritipp. Större hackspett: 1 par Lill-Tuvan, 1 par Ängsbacka, 1 ex Storavan, 1 ex Sand och 1 ex Lill-Nabbviken.

Generell hackspettaktivitet: Låg. Endast spillkråkan och ett par större hackspettar lät spontant. För kallt för årstiden...

Övriga fågelfynd av intresse: Jorduggla, 1 ex jagande vid Degernäsbäckens utlopp. Steglits, 1 ex Obbolatippen.

Övrigt: Bara att konstatera: Granen har alltför kraftigt trängt ut gråal och andra lövträd inom mindre hackspettens revir vid Lill-Nabbviken, Bergön och Lill-Tuvan för att dessa ska vara intressanta. Lövträdsdungarna inom f d reviret vid Storavan har fragmentiserats på ett sådant sätt att området i dag inte längre är intressant för den mindre.

Lördag 13 maj

Tid: 06:00-10:45.

Platser: Grubbänget, Prästsjön, Baggböle, Brännland, Norrfors, Sörfors och Klabböle.

Väder: +3, relativt mulet, kav lugnt, god sikt (06:00). +8, sol, stackmoln, god sikt, O 3-4 m/s (10:45).

Fynd av mindre hackspett: En hanne trummade spontant och ivrigt på exakt samma plats i Klabböle som tidigare i veckan. En hanne framlockad i lövskogsdunge vid NV Grubbänget. Dessutom ett ex som svarade på mina uppspelningar via tre trumningar nära Stornorrfors damm på Norrforssidan.

Fynd av övriga hackspettar: Större hackspett: 3 par Umedalen-Prästsjön, ett par Baggböle, ett par Brännlands wårdshus, ett par Norrfors och en hanne Sörfors. Dessutom två ropande göktytor intill varandra nära Norrfors loge.

Generell hackspettaktivitet: Relativt god hos den större och mindre hackspetten i Klabböle.

Övrigt: Området från waldorfskolan till Prästsjöparkeringen i Baggböle är numer ett område med höga kvaliteter för mindre hackspett. Mycket gott om lite grövre, döda lövträd hittas här. Trots noggrann genomgång blev det där tyvärr inga fynd av arten denna morgon.

Fynd av övriga intressanta fågelarter: Stenknäck: 1 överflygande ex vid waldorfskolan, 1 par vid Brännlands wårdshus, samt ett sjungande par vid Norrfors, strax nedströms kraftverksdammen. **36.**

Onsdag 24 maj

Tid: 05:45-08:50 + 09:45-10:35.

Platser: Ön, väster om Klabböle, Sörfors och Brännland.

Väder: +7, sol, molnfritt, O 1-2 m/s (05:45). +17, sol, en del slöjmoln, SO 2-3 m/s (10:35).

Fynd av mindre hackspett: En ropande hanne strax S om Kolbäcksbron, Ön. Samt en trummande hanne vid Öns norra spets kort senare. Detta innebär att det i år finns två revir på Ön. En hanne lockades fram i aspdunge strax SO om Brännlands wärdshus. Kom, trummade två serier, drog sedan vidare ner i älvbrinken.

Fynd av övriga hackspettar: Spillkråka: 1 hanne ropande i älvslänten nedom större fält mellan Klabböle och Sörfors. Större hackspett: 1 trummande V om Klabböle, 4 trummande i Sörfors och en trummande nedom Brännlands wärdshus. Göktyta: En ropande nära älvslänten i Klabböle bys NV del.

Generell hackspettaktivitet: Mycket god! Sensationellt många trummande större hackspettar med tanke på att våren är långt liden.

Fynd av övriga intressanta fågelarter: Stenknäck, 1 ex i asptopp nära den ropande spillkråkan. Ca 500 m SO om denna lokal spelade en järpe i älvslänten.

Övrigt: Sorgligt nog verkar det inte finnas något revir vid Kvarnsvedjan eller Sörfors detta år, trots eftersök under flera morgnar med goda väderomständigheter. De mindre hackspettarna vid Brännlands wärdshus var som vanligt svåra att få korn på, men till slut blev det alltså svar.